

Suvestinė redakcija nuo 2023-12-02

Įsakymas paskelbtas: TAR 2021-11-05, i. k. 2021-23110

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TRANSPORTO KOMPETENCIJŲ AGENTŪROS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LEIDIMŲ VYKDYTI SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIUS NAUDOJANT
BEPILOČIO ORLAIVIO SISTEMĄ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2021 m. lapkričio 5 d. Nr. 2-134
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 3 punktu ir atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos su visais pakeitimais, Priimtinių atitikties užtikrinimo priemonių ir rekomendacinės medžiagos dėl Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947, patvirtintų Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros vykdomojo direktoriaus 2019 m. spalio 9 d. sprendimu Nr. 2019/021/R, nuostatas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

t v i r t i n u Leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą išdavimo tvarkos aprašą (pridedama).

Strateginio planavimo ir finansų skyrius patarėjas,
pavadojantis viešosios įstaigos
Transporto kompetencijų agentūros direktorių

Mantas Kerdokas

LEIDIMŲ VYKDYTI SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIUS NAUDOJANT BEPILOČIO ORLAIVIO SISTEMĄ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą išdavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą (toliau – naudojimo leidimas) išdavimo, pakeitimo (atnaujinimo), galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir naudojimo leidimo panaikinimo, taip pat patvirtinimų kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse registruotiems bepiločio orlaivio sistemos (toliau – UAS) naudotojams, ketinantiems vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius Lietuvos Respublikos oro erdvėje, išdavimo tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Pareiškėjas** – Lietuvos Respublikoje registruotas UAS naudotojas (fizinis arba juridinis asmuo), siekiantis vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant UAS ir teikiantis viešajai įstaigai Transporto kompetencijų agentūrai (toliau – TKA) prašymą išduoti ar pakeisti naudojimo leidimą, arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje registruotas ir turintis šios valstybės kompetentingos institucijos išduotą naudojimo leidimą UAS naudotojas, ketinantis vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius Lietuvos Respublikos oro erdvėje bei teikiantis TKA prašymą leisti tarpvalstybinį specialiosios kategorijos skrydį naudojant UAS.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

2.2. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947.

3. Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 UAS.SPEC.030 dalies 1 punkte numatytais atvejais UAS naudotojas gali vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius tik turėdamas galiojantį naudojimo leidimą.

4. Lietuvos Respublikoje registruotiems UAS naudotojams naudojimo leidimą išduoda, pakeičia, apriboja, laikinai sustabdo galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą ir panaikina naudojimo leidimą TKA.

II SKYRIUS PRAŠYMO IŠDUOTI AR PAKEISTI NAUDOJIMO LEIDIMĄ PATEIKIMAS

5. Pareiškėjas, siekiantis gauti naudojimo leidimą, sumoka Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyto dydžio atlyginimą už administracinę paslaugą ir ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki numatomų specialiosios kategorijos skrydžių pradžios TKA tiesiogiai, paštu, per kurjerius ar elektroninių ryšių priemones pateikia Aprašo 1 priede nustatytos formos prašymą (toliau – prašymas) išduoti naudojimo leidimą ir:

5.1. veiklos rizikos vertinimą, atliktą pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 11 straipsnio reikalavimus;

5.2. pareiškėjo siūlomų rizikos mažinimo priemonių sąrašą, pateikiant pakankamai informacijos, kad TKA galėtų įvertinti rizikos mažinimo priemonių tinkamumą rizikai mažinti;

5.3. naudojimo vadovą, jei to reikia atsižvelgiant į naudojimo riziką ir sudėtingumą;

5.4. patvirtinimą, kad skrydžiai bus suderinti su oro eismo paslaugų teikėju ir vykdomi pagal oro eismo paslaugų teikėjo teisės akto, nustatančio maksimaliai leistinus aukščius bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromų skrydžių valdymo zonoje ir bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių vykdymo tvarką, reikalavimus – jei visas skrydis arba jo dalis vykdoma virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromo skrydžių valdymo zonoje;

5.5. patvirtinimą, kad prieš pradėdant naudoti UAS bus pasirūpinta tinkamu draudimu, kaip nustatyta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams su visais pakeitimais ir taikytinuose nacionaliniuose reikalavimuose.

6. Pareiškėjas, siekiantis pakeisti jau išduotame naudojimo leidime nurodytas sąlygas, sumoka susisiekimo ministro nustatyto dydžio atlyginimą už administracinę paslaugą ir 5 punkte nurodytais būdais TKA pateikia Aprašo 1 priede nustatytos formos prašymą bei dokumentus ir duomenis, nurodytus Aprašo 5.1 – 5.5 papunkčiuose, kurie susiję su numatomu veiklos pakeitimu.

III SKYRIUS

PRAŠYMO NAGRINĖJIMAS IR NAUDOJIMO LEIDIMO IŠDAVIMAS

7. Prašymo ir kartu su juo pateikiamų dokumentų vertinimą atlieka įgaliotasis TKA darbuotojas, kuris:

7.1. patikrina, ar tinkamai užpildytas prašymas;

7.2. patikrina, ar pateikti visi reikiami dokumentai ir informacija, kaip numatyta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 UAS.SPEC.030 dalies 3 punkte;

7.3. įvertina pareiškėjo pateiktą veiklos rizikos vertinimą ir siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumą, siekiant užtikrinti, kad visais skrydžio etapais UAS būtų naudojama saugiai.

8. Sprendimus dėl naudojimo leidimo išdavimo TKA priima Aviacijos įstatymo 7 straipsnyje nurodytais terminais. Prašymo ir kartu su juo pateikiamų dokumentų nagrinėjimo metu TKA gali pareikalauti papildomos informacijos ar susitikimo su pareiškėju.

9. Jeigu nustatoma, kad pateiktas prašymas užpildytas netinkamai, pateikti dokumentai neatitinka Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 reikalavimų, pateikti ne visi Aprašo 5.1 – 5.5 papunkčiuose išvardyti dokumentai ar informacija, arba nesumokėtas nustatyto dydžio atlyginimas, įgaliotasis TKA darbuotojas apie tai raštu (elektroniniu paštu prašyme nurodytais kontaktiniais adresais) informuoja pareiškėją ir nustato 15 darbo dienų terminą nustatytiems trūkumams pašalinti. Jeigu nustatyto termino trūkumams pašalinti nepakanka, pareiškėjui pateikus motyvuotą prašymą, terminas gali būti pratęstas dar 15 darbo dienų.

10. Jeigu per TKA nustatytą terminą nustatyti trūkumai neištaisomi, prašymas toliau nenagrinėjamas ir apie tai per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo raštu informuojamas pareiškėjas bei grąžinami pateiktų dokumentų originalai, jeigu tokie buvo pateikti popierine forma.

11. TKA išduoda arba pakeičia naudojimo leidimą (Aprašo 2 priedas), jei vertinant padaroma išvada, kad:

11.1. nustatant veiklos saugos tikslus, atsižvelgta į veiklos riziką;

11.2. rizikos mažinimo priemonių, susijusių su veiklos sąlygomis skrydžiui vykdyti, jį vykdančio personalo gebėjimais ir bepiločio orlaivio techninėmis savybėmis, derinys yra adekvatus ir pakankamai patikimas skrydžio saugai užtikrinti, atsižvelgiant į identifikuotą riziką ant žemės ir ore;

11.3. UAS naudotojas yra pateikęs pareiškimą, kad numatomas skrydis atitinka visas su juo susijusias ir jam taikomas Europos Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga;

11.4. pareiškėjo skrydžio procedūros parengtos taip, kad atitiktų oro eismo paslaugų teikėjo teisės akto, nustatančio maksimaliai leistinus aukščius bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromų skrydžių valdymo zonoje ir bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių vykdymo tvarką, reikalavimus (jei taikoma).

12. Naudojimo leidimas gali būti išduodamas vykdyti vieną ar daugiau skrydžių nurodytu laiku ir (arba) nurodytoje vietoje. Naudojimo leidime nurodomas jo galiojimo terminas. Pirmą kartą naudojimo leidimas išduodamas ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui.

13. Jeigu prašymo nagrinėjimo metu pasikeičia prašyme ar kituose pateiktuose dokumentuose nurodyti duomenys, pareiškėjas apie tai privalo raštu informuoti TKA ir pateikti pasikeitusių duomenis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po jų pasikeitimo dienos.

14. Jei atlikęs pareiškėjo pateiktų dokumentų vertinimą TKA įgaliotasis darbuotojas nustato, kad skrydis būtų vykdomas nepakankamai saugiai, TKA atitinkamai informuoja pareiškėją raštu, nurodydama atsisakymo išduoti naudojimo leidimą priežastis.

15. Jei UAS naudotojas, registruotas Lietuvos Respublikoje, ketina vykdyti skrydžius kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, jis privalo gauti tos valstybės kompetentingos institucijos patvirtinimą, kad atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje, kaip numatyta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 13 straipsnyje.

16. UAS naudotojas, gavęs Aprašo 15 punkte numatytą patvirtinimą, sumoka susisiekiimo ministro nustatyto dydžio atlyginimą už administracinę paslaugą ir Aprašo 5 punkte numatytais būdais TKA pateikia Aprašo 1 priede nustatytos formos prašymą pakeisti naudojimo leidimą. Kartu su prašymu pateikiamas Aprašo 15 punkte nurodytas kitos valstybės kompetentingos institucijos patvirtinimas. TKA, gavusi visus reikiamus dokumentus, atitinkamai papildo UAS naudotojui išduotą naudojimo leidimą.

IV SKYRIUS NAUDOJIMO LEIDIMO APRIBOJIMAS, GALIOJIMO SUSTABDYMAS, PANAIKINIMAS

17. TKA gali apriboti, sustabdyti naudojimo leidimo galiojimą ar jį panaikinti, jei UAS naudotojas:

17.1. nesilaiko Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947, kituose taikytinuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir (ar) naudojimo leidime nustatytų sąlygų ir ribojimų;

17.2. per nustatytą terminą neištaiso TKA nustatytų trūkumų;

17.3. pasikeitus UAS naudojimo pobūdžiui arba naudojimo leidime nurodytoms rizikos mažinimo priemonėms, negavo atnaujinto naudojimo leidimo ir vykdė skrydžius pagal pasikeitusias sąlygas;

17.4. prašydamas išduoti ar pakeisti naudojimo leidimą, pateikė neteisingus ar suklastotus dokumentus ar duomenis.

18. Naudojimo leidimo galiojimas gali būti sustabdytas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui.

19. UAS naudotojui per nustatytą terminą ištaisius nustatytus trūkumus ir (ar) panaikinus kitas priežastis, dėl kurių naudojimo leidimo galiojimas buvo sustabdytas, TKA priima sprendimą dėl galiojimo sustabdymo panaikinimo ir apie tai nedelsdama raštu informuoja naudojimo leidimo turėtoją.

20. TKA per 5 darbo dienas nuo Aprašo 17 nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos priima sprendimą dėl naudojimo leidimo apribojimo, galiojimo sustabdymo arba panaikinimo ir nedelsdama raštu apie priimtą sprendimą informuoja naudojimo leidimo turėtoją.

21. UAS naudotojui nusprendus nutraukti veiklą pagal naudojimo leidimą ir pateikus TKA laisvos formos prašymą dėl naudojimo leidimo panaikinimo, TKA panaikina UAS naudotojui išduotą naudojimo leidimą.

22. Naudojimo leidimo turėtojas per 5 darbo dienas nuo informacijos apie naudojimo leidimo panaikinimą arba apribojimą gavimo privalo grąžinti naudojimo leidimą TKA. Apribojus naudojimo leidimą, jo turėtoji išduodamas patikslintas naudojimo leidimas (Aprašo 2 priedas).

V SKYRIUS

KITOSE EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBĖSE NARĖSE REGISTRUOTŲ UAS NAUDOTOJŲ VYKDOMI SKRYDŽIAI LIETUVOS RESPUBLIKOJE

23. UAS naudotojas, registruotas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kuriam naudojimo leidimas pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 12 straipsnį jau suteiktas jo registracijos valstybės, ketinantis Lietuvos Respublikos oro erdvėje vykdyti specialiosios kategorijos skrydį ar jo dalį, sumoka susisiekiimo ministro nustatyto dydžio atlyginimą už administracinę paslaugą ir ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki numatomų specialiosios kategorijos skrydžių pradžios TKA tiesiogiai, paštu, per kurjerius ar elektroninių ryšių priemonėmis pateikia Aprašo 3 priede nustatytos formos prašymą leisti tarpvalstybinį specialiosios kategorijos skrydį naudojant UAS ir:

Punkto pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

23.1. UAS naudotojui pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 12 straipsnį išduoto naudojimo leidimo kopiją;

23.2. informaciją apie numatomo skrydžio vietą (-as) ir, jei reikia, atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kuriomis mažinama pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 11 straipsnio 2 dalies b punktą nustatyta rizika, susijusi su vietos oro erdvės, reljefo ir populiacijos savybėmis bei klimato sąlygomis;

23.3. patvirtinimą, kad skrydžiai bus suderinti su Lietuvos Respublikos oro erdvėje oro eismo paslaugas teikiančiu oro eismo paslaugų teikėju ir vykdomi pagal šio oro eismo paslaugų teikėjo teisės akto, nustatančio maksimaliai leistinus aukščius bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromų skrydžių valdymo zonose ir bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių vykdymo tvarką, reikalavimus – jei visas skrydis arba jo dalis vykdoma virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromo skrydžių valdymo zonoje.

24. Paraiškos ir kartu su ja pateikiamų dokumentų vertinimą atlieka įgaliotasis TKA darbuotojas, kuris:

24.1. patikrina, ar pateikti visi reikiami dokumentai ir informacija;

24.2. įvertina, ar atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje;

24.3. pareiškėjo skrydžio procedūros parengtos taip, kad atitiktų Lietuvos Respublikos oro erdvėje oro eismo paslaugas teikiančio oro eismo paslaugų teikėjo teisės akto, nustatančio maksimaliai leistinus aukščius bepiločių orlaivių skrydžiams aerodromų skrydžių valdymo zonose ir bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų maksimaliai leistinų aukščių vykdymo tvarką, reikalavimus (jei taikoma).

25. Aprašo 23 punkte nurodytų dokumentų vertinimą TKA atlieka Aviacijos įstatymo 7 straipsnyje nurodytais terminais. Jeigu nustatoma, kad pateikti dokumentai neatitinka Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 reikalavimų, pateikti ne visi Aprašo 23.1 – 23.3 papunkčiuose išvardyti dokumentai arba nesumokėtas nustatytas atlygis, TKA apie tai raštu informuoja UAS naudotoją ir nurodo, kad paraiška toliau nenagrinėjama.

26. Jeigu nustatoma, kad 23 punkte nurodyti dokumentai UAS naudotojo pateikti pagal reikalavimus ir kad atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje, TKA išduoda Aprašo 4 priede nustatytos formos Specialiosios kategorijos tarpvalstybinio skrydžio naudojant UAS priimtimumo patvirtinimą ir nedelsdama informuoja apie tai UAS naudotoją ir jo registracijos valstybės kompetentingą instituciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

27. UAS naudotojas, registruotas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir siekiantis pakeisti jau išduotame Specialiosios kategorijos tarpvalstybinio skrydžio naudojant UAS priimtimumo patvirtinime nurodytas sąlygas, sumoka susisiekiimo ministro nustatyto dydžio atlyginimą už administracinę paslaugą ir 23 punkte nurodytais būdais TKA pateikia Aprašo 3 priede

nustatytos formos prašymą bei dokumentus ir duomenis, nurodytus Aprašo 23.1 – 23.3 papunkčiuose, kurie susiję su numatomu veiklos pakeitimu.

Papildyta punktu:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. TKA sprendimai ir veiksmai (neveikimas), kuriais nesilaikoma Aprašo nuostatų, gali būti apskūsti TKA direktoriui ar Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai ar administraciniam teismui Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

Priedų pakeitimai:

1 priedas Prašymas išduoti leidimą vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą

Priedo pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

2 priedas Leidimas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą

Priedo pakeitimai:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

3 priedas Prašymas leisti tarpvalstybinį specialiosios kategorijos skrydį naudojant UAS

Papildyta priedu:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

4 priedas Specialiosios kategorijos tarpvalstybinio skrydžio naudojant UAS priimtumo patvirtinimas

Papildyta priedu:

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

Pakeitimai:

1.

Viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra, Įsakymas

Nr. [2-3092](#), 2023-12-01, paskelbta TAR 2023-12-01, i. k. 2023-23362

Dėl viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros direktoriaus 2021 m. lapkričio 5 d. įsakymo Nr. 2-134 „Dėl Leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo